

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Diumenge 16 d' Octubre de 1898

Núm. 8.724

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.000 Ptas.
En las provincias de la Península, un trimestre. 2.500
Extranjer y Ultramar. 3.000
Anónima, a preus convencionales

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.....

La que paga més contribució de la província.

Carta del general don Camilo G. de Polavieja

Carta de D. Lluís Domenech y Montaner a LO SOMATENT

Sr. Director del periódich LO SOMATENT

Barcelona 14 d' Octubre de 1898

Molt senyor meu y de ma distingida consideració. Li prego la inserció en lo periódich que dirigeix de la present carta y del important document mes avall copiat.

L' estudi á que s' refereix aquest document en sas primeras ratllas, va esser fet ab lo concell y aprobació d' entitats á quinas tenia jo la obligació moral de consultar, y á demanda d' altres entitats no políticas de Catalunya que creuen ser precisa avuy la administració autonómica de nostra terra.

La gravetat dels conceptes, desgraciadament massa certs, y la extensió de las aspiracions que incloia l' estudi, feren que no fos acceptat pera circularlo públicament, sino que atenuant los conceptes y reduhint considerablement las conclusions, s' en feu un altre de consemblant. Lo que haviam intervingut en lo primer y teniam antecedents molt determinats, creguerem precis posar en clar nostra opinió y circularam privadament algunas copias del referit estudi. A una d' ellas contesta lo general senyor Polavieja.

La trascendencia que pera lo porvenir de la nostra terra tindrian las reformas que en la adjunta carta se prometan, fan que m' crega en l' ineludible deber de ferlas públicas, pera que Catalunya ne puga pendrer acta y adoptar respecte d' ellas l' actitud que mes convenient li sembli.

Donantli anticipadament las gracias s' ofereix de vosté afectíssim s. s. s.

LLUÍS DOMENECH.

CARTA DEL SR. POLAVIEJA

Sr. D. Lluís Domenech y Montaner.

Muy señor mio y distinguido amigo: Recibí su carta y he leído con detenimiento el interesante estudio que me remite.

Como me gusta ser claro he de expresarle que en la actual situación de España, considero imposible implantar algunas de las reformas que me indica, que necesitan preparación y un estado social correspondiente á ellas.

Pero como expresarle esto solo pudiera parecer una evasiva mas que contestación á sus indicaciones, vea V. lo que yo haría si llegara á gobernar.

Ya expuse en el manifiesto mis ideas descentralizadoras, y mi firme resolución de dar á la vida regional en todo lo que no afecta á la unidad del Estado, y al ejercicio de la Soberanía la amplitud necesaria, para que se desenvuelva sin las trabas á que hoy está sujeto.

Este principio no puede llevarse al gobierno como una ley de inmediata y uniforme aplicación á todo el país, sino para desarro-

llarlo en conciertos con aquellas regiones cuya capacidad administrativa sea tan notoria como la de Cataluña.

Concretando mis ideas de gobierno á las cuatro provincias catalanas le manifiesto que haría lo siguiente:

1.º Implantar desde luego el concierto para la tributación directa por medio de cupos que podrán ser revisados periódicamente con aumento ó rebaja según las alteraciones que haya tenido la riqueza afecta al impuesto.

Para ello, el gobierno organizaría las correspondientes oficinas de estadísticas cuyos datos habian de contrastarse con los que llevara la Diputación.

2.º Acometer la reorganización de la vida municipal sobre bases que den la debida representación en los Ayuntamientos á las fuerzas sociales y á los intereses corporativos en sus varias manifestaciones de capacidad, capital y trabajo.

3.º Como á la descentralización administrativa corresponde la creación de organismos regionales que dirija la vida económica sin funciones políticas, se refundirán en una sola las cuatro diputaciones de las actuales provincias.

4.º Entiendo que elevar el nivel intelectual de España es uno de nuestros mas imperiosos deberes y urgente necesidad.

Por esto las regiones cuyo grado de cultura asegure el buen uso de tales facultades deben tener las de organizar la enseñanza profesional y técnica para el mejor desarrollo de sus intereses.

5.º Es principio de mi política el respeto á las instituciones jurídicas de cada región y el no tocar á ellas sino cuando fuera para perfeccionarlas con arreglo al espíritu, usos y necesidades de las regiones.

No creo preciso dar la forma de conclusiones á otras ideas de mi manifiesto y solo, como aclaración, diré á V. que es en mi propósito firme el de constituir las corporaciones administrativas con poco y útil personal, con funciones muy claramente determinadas y responsabilidades bien definidas.

Para el logro de mis propósitos no me cansaré de repetir que no quiero constituir un partido político, sino obtener el concurso y la activa cooperación de todas aquellas fuerzas sociales, y principalmente de las de carácter colectivo, que estén conformes con mi pensamiento y dispuestas á ayudarme en la difícil obra de reconstituir al país.

De esta carta puede V. hacer el uso que estime mas conveniente y por lo mismo que en ella no expongo sino aquello que respondo con absoluta fidelidad á mis sentimientos y convicciones.

Aprovecho con gusto esta oportunidad para ofrecerme con toda consideración suyo buen amigo y S. S.

Q. B. S. M.

Camilo G. de Polavieja

30 Septiembre 1898.

Secció doctrinal

Dos fets de la vida de Reus

Al veure ahir anunciat que havia ocorregut la mort del veterano Don Anton Pagés y Puignou, ens ha vingut a la memoria dos fets en los quals hi tingué una part activa dit senyor, los quals anem a descriure.

Era'l temps del Carnaval; lo poble no estava pera celebrar tals festes; las lluytas entre progressistas y moderats eran mes fortes que may. Los moderats, no obstant van vo guer fer festa, y en efecte, al últim de di's dias ó siga'l dimars, sortiren en una adornada carrossa á distribuhí dolsos entre las senyoras y senyoretas que s'estavan als balcóns, seryntse de las ballestas, com era costum alashoras: entre aquestos hi anava lo Sr. Pagés.

La colla dels progressistas vegé ab disgust la cosa, y de cop y volta organisaren una surtida dels mateixos dirigits per lo Mac á Vila: surten vestits de diable, ab dos tabals destrepats al devant; se derigeixen á la plassa de las Monjas (avuy de Prim) y baixan los uns per lo carrer de Monerols, mentres los altres ván á sortir á la plassa de la Constitució per lo carrer de las Galanas.

Estavan los moderats devant de casa Don Ramón d'Alba, en quals balcóns hi havia varias senyoretas, quant las dos collas de diables arribaren á la plassa quedant al mitj los primers; y allí fou lo desfet. Fican los diables má als civaders que portavan y comensan á tirar pessas de sis als de la carrossa, salta la brivalla y 'ls grans sobre d'aquesta, y entre l'escándol que allí s'promogué, s'abalansen los diables á las rodas y trehuen las clavetas del fuell: un tir que se suposa sortí dels moderats, enfurisma las mulas, y la sort feu que sense desgracias personals acabés la cosa; xillan las donas, se retiran los moderats y 'ls diables altre vegada cap á casa ab los timbals sense destrempar.

Vingué á Reus Donya María Cristina, acompanyada del Capitá General Don Ramón Maria Narvaez.

Sortían de Casa la Ciutat, á las quatre de la tarde y sent ja la Reyna á la carreta, uns cuants moderats que estavan de peu á la plassa, dirigintse als allavors demócratas que tranquilament veyan passar la comitiva al balcó del café den Curriol de la casa que avuy se diu casa Hernández, donan un crit de «Viva la Reyna»; ningú respón y tornan á insistir ab lo mateix crit,—y acte seguit contestan los del café:—Constitucional.

Enfadats los moderats repeteixen dos ó tres vegadas lo mateix crit, y la mateixa contestació fou donada.

La Reyna no s'vol quedar á dormir á Reus y en mitj de una pluja molt forta marxa á dormir á Tarragona.

Y deya lo Sr. Pages: «jo massa jove anava ab los moderats; mes me robavan lo cor aquells demócratas que ab tanta valentia arrostravan las consecuencias del que podria venir».

Es que l'esperit liberal dominava en aquell Senyor, mes de lo que ell se creya.

V.

Espigolant

Com defensen los pobles la seva Industria

Si aquí alguns comerciants vegessin fer lo que pera conservar y crear industrias fan altres Estats, se 'ls sentiria de la lluna. Pera que vagin aprenent la manera com progressan y s'regeneran—aquest vocable está de moda—los pobles, traduhim d'un periódich francés la següent comunicació del Embaixador de Fransa á Viena; diu aixis:

«Un diari austriach dona á conèixer un projecte de lley que s' deu presentar al parlament serbi y que tindria per objecte afavorir lo desenrollu de la industria en aquell Estat.

Al objecte de facilitar la instalació d'industrias noves, lo govern acordará, las següent avantatjes: Entrada franca y lliure de las máquinas, útils y materials de construcció que no s'trobin en lo país;

Igualment entrada lliure pera las materias primas ó mitj fabricadas que no s' produheixin en lo país ó bé hi son produhidas insuficientment;

Las fustas que s'necessitin pera la construcció de fabricas, ponts ó camins serán donadas per los boscos

de l'Estat y las fabricas disfrutaran d'un privilegi pera la utilisació dels salts d'aigua;

Los carbons serán servits al preu de cost de las minas perteneixents al Estat y aquest donará gratuítament una hectárea de terreno pera la instalació de cada fábrica;

Pera'l transport de eixas mercancias s'establiran tarifas especials y de favor per las companyias de ferrocarrils;

Las fabricas que s' crehin tindran un dret de prioritat en cas de subastas públicas y disfrutaran de una milloració del 10 per 100 demunt dels preus mercats á Londres, Berlín. París ó Viena;

Pera obtindre tots aquestas avantatjes cal tindre las següents condicions: Ocupar al menys 50 treballadors y 50.000 dinar de capital: treballar las primeras materias ab un utilitatje perfeccionat; després de cinch anys d'exploació, servirse del 50 per 100 de treballadors serbis.

Los avantatjes senyalats son concedits per deu anys y poden—en certs cassos—ser prorrogats per un nou periodo de deu anys. Las fabricas deurán funcionar un any després de concedits aquestos privilegis.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT del dia 15 d' Octubre de 1898

Horas d'observació	Barómetro aneróide	Grav. d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	755	92		3.3	Núvol	
3 t.	754	91				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 27	13	18	S.	Cumul	0.7
3 t.	Sombra 23		22	S.		0.6

Industrias locals

En la elegant sala d'exposicions que l'ebanista don Enrich Oliva te en las casas de Boule núms. 52 y 54 del carrer de Llovera, propietat de nostre amic Sr. Guardiola, ha quedat exhibit aquestos dias una colecció de mobles fabricats per dit industrial, que han acreditat una vegada més lo gust exquisit y la perfecta execució que hi ha en tots los treballs que surten de dit acreditadíssim taller.

Al veure dit mobiliari y felicitar al Sr. Oliva per l'acert ab que ha estat construhit, lo que mereixia ferse públich, dit senyor ens pragá no ho fessim per quant hi hauria tal vegada interés en conèixer los verídaders duenyos dels mateixos, quals noms no sabia si estava autorisat pera revelar, si be es de creure que serán personas de calitat y de las de primera fila de nostra població, puig dit mobiliari correspon á habitacions poch comunas per ser realment dignas de formar part de la ornamentació d'un palau, atés lo cual, no hem pogut resistir la tentació de parlarne, per lo que 'ns dispensará dit senyor, encare que s'mereixi l'assumpto tractarlo ab un article artístich y no en la forma que 'ns hem proposat ferho.

Quatre son las habitacions que han d'ocupar la part dels mobles exposats: un menjador, dos quartos de dormir y un despaig.

Lo mobiliari de menjador se compón de 16 cadiras, 2 sillons de ximenea y un bufet, aixis com uns arrimaders ab tantas divisions com sitis distribuhts en la sala-menjador.

L'estil adoptat es lo renaixement modern. La fusta empleada lo noguer y la materia dels assientos pell ó cordobá. Artístichs dibuixos y esculturas ben talladas adornan los plans de tuga de cadiras y sillons, formant bell conjunt ab dit marroquí dels assientos y respallers, que 'ls subjectan, uns apropiats y elegants claus. Los guarda parets ó arrimaders indican las divisions de cada cadira ab uns semi-pilans que trencan lo plá de la fusta ostentant lo dibuix ab armonia ab los montants de ditas cadiras. Lo més sobressortint d'aquest mobiliari es lo bufet. De proporcions monumentals, lo cos inferior está distribuht en dos armaris lateral, y un de central, que, encare que de mes amplaria, no es tan alt á fi de deixar un buyt entre'l mateix y la taula de pedra, espay destinat á un dels múltiples serveys del moble. Los panyes de cada una de ditas portas son unas bellas esculturas á tot relleu buydadas al macís noguer. De dits armaris laterals inferiors se'n alsan, aguantats per uns pilans demunt de la pedra, altres dos ab bellas columnas y artístich remate. Los espays centrals d'aquestos no desmereixen en res de sos con-

gèneres, destacantse d'uns y altres la ferramenta de bronze daurat colocada demunt de panyo de grana. L'espay que queda entre 'ls referits armaris laterals superiors, l'ocupa una claríssima lluna de Venecia, bisellada, que trehuen son cuadrilongo apahissat las líneas d'un arch rebaxat, demunt del qual s'hi extén una faixa horizontal com á coronament, que es una obra en materia d'escultura; puig á gran relleu s'hi destacan preciosas fruytas combinadas ab artístich fullatje. En síntesis, lo bufet descrit es un moble monumental de primera classe dins dels de son gánero y no abundants per perteneixer, com hem dit, al renaixement modern no molt extés encara.

Un mobiliari de quarto, compost de llit, taula de nit, escriptori, lavabo y cediras, forma la segona série. Lo noguer es la sola fusta empleada en lo mateix, y suavisan la severitat de la mateixa una daurada ben disposats. Profusió d'esculturas secundan las líneas generals dels mobles, contribuhint, junt ab l'or batut aplicat, á completar la part artístich que tenen los mateixos. Com apropiat per persona de gust exquisit, l'artista ha buydat tot son saber y treball en las motlluras y plafons que tenen lo lavabo y «bureau» sent aquest últim moble lo que mereix ser examinat ab tota detenció per los diminuts, detallats y notables dibuixos que adornan y componen las portetas, repartiments y demés accessoris superiors.

En l'altre mobiliari de quarto, á més del llit, lo que sobressurt es l'armari mirall. Perteneix aquest joch al estil Lluis XV. Pera fer ressaltar més aquest estil d'origen francés ha sihut adoptada la caoba en combinació ab lo «palo rosa». La capsalera y devantal del llit tenen unas curvaturas de líneas elegantíssimas y proporcionadas y las esculturas que, com á derivacions de las mateixas se remuntan, formant sorprendents cargols combinats ab promontoris y perleria, están executadas ab tot lo més perfecte coneixement del estil. Los daurats forman un dels principals papers en la ornamentació.

Si preciós es lo referit llit, no té comparació ab lo colossal armari que es una espléndida pessa. La disposició es de tres cosos: lo central mes sortit y per lo tant de més elevació, es lo que porta'l mirall molt mes gran que de cos enter, bisellat; y trenca la monotonia de son espay undibuix desargentat que representa un ramatge ab unas papallonas que s'hi acostan, una de las quals va á ser presa per un vorás aucell; representat tot ab una gracia y coquetaria inimitable. Las fallas dels armaris laterals son de fusta tupida y bordejadas de curvas en relleu progressiu y perfecta disposició, ocupant lo centre un medalló, que separat del restant dibuix com per un march, de «palo rosa», representa una panera decantada y replena de flors que per son bulle al natural hi semblan aplicadas, sent per lo contrari deixadas al buydar lo macís de la fusta. Tant aquesta secció de moble com l'altra central, tenen un remate apropiat en un tot ab lo restant de la gran pessa. La ferramenta tota, inclús la clau es proporcionada al estil y gust. En suma, aquest moble es un «chef d'œuvre» que no sembla sino que haja sigut extret de las Tullerías.

Los restants mobles destinats á una persona de carrera ó negocis, son un escriptori ó taula-ministre, una cadira de brassos y las restants sols ab respaller, construhit cot de noguer ab primorosas esculturas, atyant per lo tant la atenció la gran cadira y en particular la taula, que tenen unas esculturas fetas ab tot primor.

Tals son donchs los mobles que vé d'exposar lo Sr. Oliva que, á nostre concepte, mereixen ser reproduhts á la fotografia pera que pugni ser una prova exacta y fehacient del punt ahont ha arribat nostra ciutat en materia d'ebanisteria, degut principalment á la comprensió profunda d'aquest ram de construcció que té lo Sr. Oliva, inspirat en las revistas que periódicament lo posan al corrent de tot lo bó y millor que existeix y s'fabrica per tot arreu.

Encare que sia repetitio, dits mobles semblen perteneixents á magnats ó sobirans y extaets de sos casals y palaus; tal es lo gust, magnificencia y esplendor que ostentan.

Per la vía de Tarragona arribaren al mati d'ahir de la vehina capital, més de cent il·lencioats del exèrcit, perteneixents als cosos d'infanteria y artilleria de dita plassa, los quals tornavan á sas cases respectivament alguns de nostra ciutat, molts dels pobles de la rodalia y de nostras comarcas vehinas y una bona part també del Nort y Noroest d'Espanya; para trasladerse á quals últims punts prengueren lo ferrocarril de la línea dels Directes de Saragossa y Madrid.

Alguns de dits il·lencioats se planyan de que si be l'Estat los paga lo passatje en ferrocarril, no fa lo mateix respecte als que tenen precisió d'utilisar dili-

genocis y tartanas fins á arribar á sos respectius domicili, puig per aixó no 'ls dona cap classe de subvenció lo que no deix de ser injust perque no posa á tots en les mateixas condicions de economia y facilitat.

Com ho arreglan aquells que a' ministran la República federal que 'n diuen los Estats Units.

Fa quatre setmanes que varen cambiar los que administran á Santiago de Cuba en nom del govern del Estat espanyol. Eran no més que 500 y n' hi han posat... ¿saben quants? 35, y diu que 'n tenen prou y suficients per administrarho millor y que lo que es nosaltres no hi posém cap dupte perque ja coneixem de sobras dit sistema.

Celebrém l' acort prés en la última sessió del Ajuntament pera que s' interressi á la Diputació Provincial que dongui la major publicitat y s' interressi prop dels demés municipis, el objecte de que apoyin la Exposició dirigida á la Diputació de Barcelona, en contestació á la consulta respecte á un concert económic de Catalunya ab lo Govern.

Nosaltres, abundant en las mateixas ideas, publicarem la referida Exposició en falla apart acompanyada d' una excitació en lo mateiz sentit, y la enviarem á tots los ajuntaments de las provincias de Tarragona y Lleyda, procurant per aquest medi robustir la acció de nostre municipi ab l' apoyo y adhesió dels demés.

Lo tren correu de Lleyda que arriba á aquesta ciutat á un quart de vuyt del vespre, ho feu ahir ab més de duas horas de retrás á consecuencia del moviment de tropas llicenciadas ultimament y de la aglomeració de gent que retorna de las festas de Saragossa.

En la recreativa societat «El Alba» se posará avuy en escena lo drama en dos actes «Promesa d' amor» original del jove D. Pere Cavallé, lo monólech trágich «L' escala del orím», original de D. Plácido Vidal, y la comedia en un acte «Al fi casori» original de don Pau Borrell, finalisant ab un ball reunió en obsequi al bell sexe.

Hem rebut lo número del *Semanario Católico* d' aquesta ciutat, lo qual porta 'l següent sumari: «Sección religiosa»; «Santo Evangelio»; «Santoral de la semana»; «Cultos»; «Falta la receta» per B. S. J.; «Exposición del Ayuntamiento»; «Tijeretazos», per Carlos de Vera; «La Huérfana», per C. Grau. «Una historia», per P.; «En la brecha», per Matraca; «Recortes y noticias», «Sección comercial».

Grabat: Santa Teresa de Jesús donant compte al Pere Provincial de sa conducta en la fundació de Sant Joseph.

La societat «El Olimpo» anuncia que aquesta nit tindrà lloch en son bonich saló de festas un concert de violí y piano per los distingits artistas D. Antoni Ros, primer premi del Conservatori de París y la senyoreta D. Consuelo Mojadas, primer premi del Conservatori de Madrid.

Lo concert comensará á las deu y després d' ell s' organitzarà en obsequi al bell sexe, un ball reunió.

Ab lo darrer número de *Lo Teatro Regional* de Barcelona, hem rebut un exemplar del disbarat cómic en un acte «Un devot del Pare Knéipp», original de J. Vila Ri-ra, que acaba de repartir per fulletí á sos nombrosos lectors.

Per ausencia de nostre redactor encarregat de la secció de mercats, en lo present número no podém publicar lo corresponent á la setmana que avuy acaba. Mirarém de ferho en lo vinent número.

En l' hostatje social de la «Colonia Tarraconense» á Barcelona, carrer Lladó, 6, principal, avuy á la nit hi tindrà lloch una vetllada literari-musical á la qual hi hem sigut atentament invitats per una targeta en catalá.

Ho posém en coneixement de nostre diligent corresponsal V. F. per si sas ocupacions li permeten assistirhi.

En lo teatret de la favorecida societat «Juventud Reusense» aquesta nit s' hi posará en escena lo drama «La monja enterrada en vida».

La funció acabarà ab un ball en obsequi al bell sexe y amoniat per la banda de músics de la mateixa societat.

Lo recaudat en la Administració de Consums en lo dia d' ahir per diferents especies puja la cantitat do pessetas 1207'51.

Secció oficial

Registre civil

del dia 14 d' Octubre de 1898

Naciments

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Josepha Aulesti Nomen, 3 anys, oasa de Camp, 2.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Galo.

CULTS RELIGIOSOS

Hermita de Nostra Senyora del Roser

Avuy diumenge á las quatre de la tarde los Congregants de S. Lluís Gonzaga, cantarán en dita Ermita, un Rosari ab acompanyament d' armoniu, acabant ab lo Goig de la Verge.

Sant de demá.—Santa Eduvigis.

Secció comercial

Moviment del Port de Tarragona

Entradas del dia 14

De Barcelona l. Enrique, en lastre, consignat á D. Joan Mallol.

De Bilbao v. Barambio, ab efectes, consignat als Srs. Fills de B. Lopez.

De Barcelona l. Isabel, en lastre, consignat á don Joan Mallol.

Despatzadas

Pera Barcelona v. Barambio ab tránzit.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	57'47	Cubas del 86	71'25
Exterior		Cubas del 90	53'25
Colonial		Aduanas	91'
Norts	24'65	Ob. 5 0/0 Almansa	81'
Fransas	26'60	Id. 3 0/0 Fransa	41'31
Filipinas	81'62		

PARIS

Exterior	42'56	Norts	
		GIROS	
Paris	52'50	Londres	38'50

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupens y compra de monedas d' or de tots los païssos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	57'45	Aduanas	91'75
Exterior		Norts	24'70
Amortizable	67'50	Fransas	26'60
Cubas 1896	71'25		
Cubas 1890	53'25	Obs. 6 0/0 Fransa	80'25
Exterior París	42'45	Id. 3 0/0	41'25

GIROS

Paris	52'50	Londres	38'50
-------	-------	---------	-------

Órdes de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.—Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los païssos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Llauredó Prats, D. Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres	à 90 dias fetxa.	
	» à 8 dias vista.	
Paris	à 8 dias »	
Marsella	à 8 dias »	

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		750	
Industrials Farineras	710	500	
Banch de Reus de Descomptes y Preatsms	450	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companyia Reusense de Tranvías			
Companyia Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

Lo gran premi

Lo gran premi de 100.000 franchs en las carreras de caballs verificadas á Paris, l' ha guanyat lo cavall «Garde Feu».

Dit cavall lo montava lo joguey més lleuger de la Fransa.

Sempre usa las camisas de «Cheviot inglés». De venta en casa PORTA.

No compren cap corbata sens avans visitar la casa PORTA 500 á escullir á ptas. 1'25 una.

ESCOLA MERCANTIL

DIRIGIDA PER

Don Salvador Sotorra Barrera

Mestre superior y Contador

de fondos provincials y municipales

Carrer del Hospital, 5, principal.—Reus.

En aquesta escola, dedicada especialment á la ensenyansa práctica mercantil, poden los alumnos, en breu temps,

Primer. REFORMAR sa defectuosa escriptura transformantla en hermosa lletra inglesa, rápida y comercial.

Segon. Apendre, baix un procediment práctic, la TENDURIA DE LLIBRES pera poguer desempenyar ab acort lo delicat cárrech de Tenedor de LLIBRES.

Tercer. Cursar los idiomas FRANCÉS, INGLÉS y ALEMANY.

Quart. Fer un estudi de CÁLCULS MENCANTILS ab operacions de BANCA y BOLSA.

Quint. Practicar la ORTOGRAFIA castellana y la CORRESPONDENCIA MERCANTIL.

Sisé. Práctica de DOCUMENTACIÓ COMERCIAL.

Nota.—S' organisa y s' porta la comptabilitat de cases de comers en sos propis escriptoris, y s' resolen cnasultas sobre organizació de comptabilitats especials.

PERA 'LS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adornos propis pera nitxos, panteons y sepulturas y arreglo dels propis objectes que s' trobin fets malbé.

Ultima novetat y molt de gust á preus limitadíssims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIFOLL

Carrer de S. Joan, 18, 2.ª Reus.

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s' anomena quebradura, quibranca, relaxació, (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cóm se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), més ó menós tou ó més ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia orgánica, que apareix moltas vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be á consecuencia d' un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament á una mort horrible; per aixó basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l' anella ú obertura que deix passar l' intestí pera efectuar-se la estrangulació del mateix.

Consecuencia de lo dit es lo creure que que se vol armatost mentres tingui 'l nom de braguer ja las suficient pera aliviar sa dolencia, qua nno es aixis, sino que es precis que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertes, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cauchou, ab resort pera 'a prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espatllas

Faixas hipogástricas pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLOBLES AL CITRAT

SULFAT DE

POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més efíca, lo més durader

baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Iltre. Academia Médich Farmacéutica de Barcelona.

Eficament recomenada pera aumentar la llet á las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar á sos fills durant lo temps de la lactancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERA, A rra bal de Sta. Anna, 80 REUS

Fábrica de flors artificials

DE

María Perpiñà

REUS.—CARRER MAJOR, NUMERO 22.—REUS.

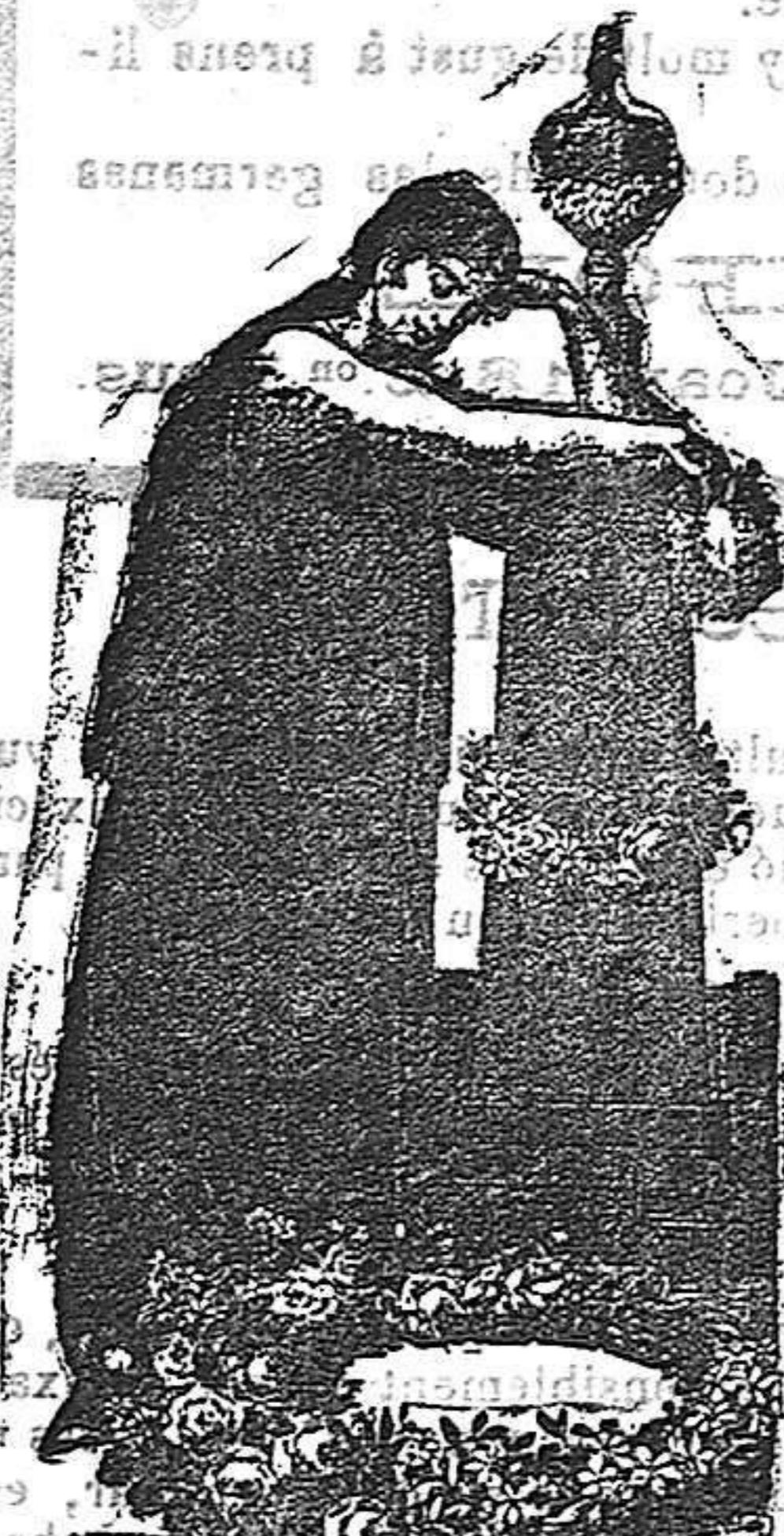
Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surtit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinc, tela impermeable, medallons de diferentes formes y classes, creus, pensamientos, y altres objectes artístichs que en lo dia dels morts, se len colócarse sobre las tumbas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d' inscripciones ab lletas brodadas, pintadas, y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUHITS

Nota.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripciones.

JOSEPH PUJOL

REUS.—PARRA DE PARRA.—REUS.
Imp. de O. Ferrando.—Plassa de la Constitucio.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

ELEVADORES

TODOS

SISTEMAS

MOVIDOS POR MOTOR

Vapor, de Gas

Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidráulico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897